

[Kaj Hansen]

omfang til forsyning af det danske marked et godt stykke ind i det næste århundrede, og sandsynligheden taler for, at væsentlig større yderligere mængder vil være til rådighed. Eneretsbevillingen til A. P. Møller og foræringen af store dele af denne til de multinationale oliemonopoler virker helt grotesk i denne situation. Den sidste aftale af 9. marts 1979 mellem DUC og DONG betyder en foræring af 53,5 mia kr. til nogle selskaber, der aldrig burde have haft indflydelse på Danmarks energiresourcer. DUCs interesser i energireserverne er alene den maksimale profit.

Aftalen er uacceptabel, fordi den afskærer regeringen fra at foretage indgreb i hele udviklingen i dette og langt ind i næste århundrede, selv om der nu er et åbenlyst behov herfor. Et så vigtigt område for hele samfundet kan ikke overlades til A. P. Møller og olieselskabernes profitinteresser. For at bryde DUCs monopol er det nødvendigt at nationalisere energireserverne i Nordsøen nu.

Den første sag på dagsordenen var:

1) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om eksportfrihed for elektronikindustrien m. fl. [af Glistrup (FP) og Erlandsson (FP)].

(Lovforslag nr. L 39. Fremsat 11/10 78. Første behandling 9/11 78. Betænkning 29/3 79. Anden behandling 3/4 79).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Voigt (FP):

I det sidste par dage har vi kunnet læse i dagspressen, at et af venstres tidligere medlemmer af dette ting har foreslået, at værfterne simpelt hen skulle lukke portene. Fremskridtspartiet mener naturligvis ikke, at vores værftsindustri skal lukke.

En vedtagelse af det lovforslag, som vi nu skal stemme om om lidt, vil givet betyde, at værftsindustrien kan komme ud af sin nuværende krise, således at man kunne få lejlighed til at bygge nogle skibe, der kunne sælges til udlandet. Jeg tænker her på marine-

skibe, for det er jo således, at de skibe, som danske værfter bygger til vores hjemlige marine, har en meget høj stjerne ude omkring, f. eks. hos vore NATO-partnere, og de vil gerne købe skibe af os, hvis værfterne kunne få lov til at bygge dem.

Hvis vi vedtager, at § 6 skal udgå af våbenloven, så vil det ganske enkelt betyde, at vi vil komme over det problem, der hedder værftskrise i Danmark, og det vil være til gavn for arbejdspladserne.

Må jeg så sige med hensyn til elektronikindustrien, at man netop inden for dette specielle område har opnået et vældigt ry for know-how i udlandet, og elektronikbranchen har jo sagt, at hvis de kunne få lov til at eksportere nogle flere af deres produkter, f. eks. computere, så ville det betyde ganske mange arbejdspladser her i landet.

Man taler fra mange sider om, at vi har arbejdsløshed, at vi skal have skaffet nogle arbejdspladser. Hvis man vil tænke sig lidt om og virkelig realisere de tanker, så kan man kun gøre det ved at stemme for det lovforslag, som vi nu skal stemme om.

Jeg har bemærket, at der i betænkningen står, at de konservative og centrumdemokraterne vil redegøre for deres stilling til lovforslaget ved anden behandling. Jeg undskylder, hvis jeg har overhørt det, men jeg mener ikke, at repræsentanter for de to partier var til stede ved anden behandling og sagde noget, så det ville selvfølgelig være dejligt at høre, hvad to liberale partiers mening er om dette lovforslag.

Mette Madsen (V):

Det lovforslag, som hr. Voigt opfordrede folketinget til at stemme for, vil i sin konsekvens medføre, at der er frit slag for salg af våben af alle slags til hele verden.

Jeg vil gerne have lov til at vende tilbage til første behandling, hvor jeg vil citere fra Folketingstidende 1978-79, sp. 1947:

»Hr. Niels Helveg Petersen spurgte direkte fra talerstolen hr. Glistrup, om han syntes, det var helt i orden, at vi solgte våben f. eks. til Angola. Her nikkede hr. Glistrup kraftigt. Hr. Glistrup blev spurgt, om han syntes, det var helt i orden, at vi solgte våben til terrorister. Hr. Glistrup nikkede kraftigt. Nu er det jo sådan, at et nik ikke bliver registreret i folketingets forhandlinger, så jeg synes, at vi

[Mette Madsen]

for god ordens og ikke mindst for den historiske sandheds skyld skulle bede hr. Glistrup bekræfte fra talerstolen, at fremskridtspartiet finder, det er helt i orden, at Danmark sælger våben f. eks. til Angola og til terrorister.«

Og i sp. 1948 siger hr. Glistrup:

»Derimod kan jeg bekræfte det, som fru Mette Madsen bad mig om at bekræfte . . .«.

Vi havde senere, den 6. marts 1979, en behandling af et lovforslag om ændring af våbenloven, fremsat af centrum-demokraterne. Da sagde hr. Uwe Jensen (Ribe a.) på fremskridtspartiets vegne, sp. 7520:

»Fremskridtspartiet mener helt klart, at selv om Øst-Vest-relationerne rent faktisk kan forbedres gennem øget handelssamkvem, må der fortsat være forbud imod at eksportere elektronik til f. eks. Sovjetunionen, komponenter, som Østlandene har brug for, og som vi er dygtige til at fremstille.«

Jeg vil meget gerne have uddybet her fra talerstolen, om hele fremskridtspartiet i dag stemmer for det forslag, som vi her har til tredje behandling.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Det er jo nogle fuldstændig ligegyldige sløjfer på dette forslag, fru Mette Madsen her trækker frem. Det har jo intet at gøre med det væsentlige i det. Det væsentlige er, at vi skal sikre beskæftigelse til vore skibsværfter, til vores elektronikindustri osv., og så står man og snakker og snakker om disse småpjattefrynser både ved første og tredje behandling. Hvorfor kan vi dog ikke i dette hus se at komme ind på at tale om, hvad der er det væsentlige? Det er, at vore skibsværfter kan få lov til at levere, at vore radiofabrikker kan få lov til at levere, at vor elektronikindustri kan få lov til at levere.

Så spørger fru Mette Madsen, om vi kan levere. Hvem er »vi«? Hverken justitsministeriet eller folketinget skal blande sig i den slags ting. Det er Danmarks 300.000 arbejdspladser, som skal sikres, og der skal sikres valutaindtjening. Og hold så op med at køre disse partipolitiske forsøg på at vinde ind ved at angive, at det er sådan nogle ligegyldigheder som dem, fru Mette Madsen taler om, der skulle have nogen som helst betydning i denne forbindelse!

(Kort bemærkning).

Mette Madsen (V):

Den partipolitiske splittelse må ligge i hr. Glistrups eget parti, da jeg jo har gjort ganske klart med de citater, jeg har fremsat her fra talerstolen, at der er divergerende opfattelser af, om der kan sælges til hele verden eller der dog skal være nogen begrænsning. Jeg spurgte hr. Glistrup, om hele fremskridtspartiet i dag stemmer for dette forslag, men jeg fik ikke noget svar.

Kjelgaard (KF):

Da jeg ikke havde mulighed for at være til stede ved forslaget anden behandling, hvor vi ellers i betænkningen havde sagt at vi ville redegøre for vores stilling, skal jeg gentage noget af det, jeg også gjorde gældende ved første behandling.

Denne paragraf i våbenloven, § 6, som fremskridtspartiet foreslår ophævet, er faktisk grundloven eller retsgrundlaget for al produktion og eksport af de produkter, der omfattes af loven. Der findes ikke noget land, der ikke har en tilsvarende bestemmelse, i hvert fald ikke noget civiliseret land.

Jeg kender flere virksomheder, der producerer materiel af den type, og det er mit indtryk, at det er lige så værdifuldt som besværligt for de pågældende virksomheder, at de skal have justitsministeriets blå stempel. Det er betryggende ikke bare for virksomhederne, men for os alle sammen, at myndighederne ved, hvad der produceres hvor og til hvem. Kritik af branchen som sådan har vi hørt nok af, men den vil ikke blive mindre ved en ophævelse af § 6, tværtimod.

Vi kan altså ikke medvirke til gennemførelse af lovforslaget, men vil stemme imod det.

Melchior (CD):

CD har selvsagt sympati for den liberaliseringsringstendens, der er en del af forslaget intention. Vi kan dog alligevel ikke medvirke, og det gav vi sådan set allerede udtryk for ved første behandling. Det har hovedsagelig to grunde.

Den første, måske lidt sekundære, men dog gode grund er, at vi selv har fremsat et forslag om ændring af våbenloven, som giver anvisning på en liberalisering af disse for-

[Melchior]

hold på en reguleret, civiliseret og hensigtsmæssig måde, hensigtsmæssig såvel for den danske udenrigs- og sikkerhedspolitik som for de danske erhvervsvirksomheder. Det er den ene årsag.

Den anden årsag – og det er hovedårsagen – er, at vi ikke kan have ganske ukontrollerede forhold på dette område. Alene CDs NATO-overbevisning må medføre, at vi naturligvis ikke kan billige, at våbenkomponenter eller elektroniske dele, der kan anvendes til krigsformål, kan blive eksporteret til Warszawaagtlande samt til andre områder, som jeg ikke her skal specificere, og hvor forholdene kan skifte. Vi har derfor ønsket med vores forslag, at justitsministeren til hver en tid skal have indseende dermed, men at positivlisten på forhånd skal omfatte samtlige NATO-lande.

Dette er vor argumentation. Resultatet ved afstemningen vil vise, at en del af CDs gruppe undlader at stemme, medens andre stemmer imod.

Glistrup (FP):

Til hr. Kjelgaard vil jeg gerne oplyse, at efter fremskridtspartiets mening kan det ikke være justitsministeriet, der skal afgøre, hvem der skal sælge gummistøvler og radioer og bygge skibe og andre ting. Det skal de pågældende virksomheder selv gøre, og virksomhederne skal selv gøre en indsats med hensyn til at skaffe eksportordrer.

Vi skal ikke udsætte virksomhederne for, når de har fået en tilladelse fra justitsministeriet, at en eller anden radioreporter ved Københavns Radio, som endnu ikke er afskediget, eller hvem der nu kan være tale om, kommer rendende og siger: ja men det, de fik tilladelse til, det var i blå design med en grå trekant oppe i hjørnet, og nu sælger de det pludselig i en grøn udførelse i stedet for, og derfor er det brandulovligt, eller hvad det bliver for trakasserier, der bliver givet anledning til, når man skal have disse ministerieembedsfolk til at afgøre, hvordan den danske eksportindustri skal fungere.

Det, som denne sag drejer sig om, er, at den danske eksportindustri skal have lov til at fungere uden statsformynderi. At det er noget, der støder an mod fru Mette Madsen og andre fra Danmarks liberale parti, kan jo ikke undre. Man mener dér, at staten absolut

skal blande sig i enhver detalje, som angår problemerne om, hvordan vi kan komme til at eksportere ganske almindelige industrivarer. Men jeg kan forsikre fru Mette Madsen om, at hele fremskridtspartiets gruppe er af den opfattelse, at det er virksomhederne, som skal drive industri, og at det er virksomhederne, der skal sælge tingene, og at det er virksomhederne, der skal redde Danmarks valutabalace, og ikke embedsmændene henne i justitsministeriet, og det er det, dette forslag går ud på.

Så kan man selvfølgelig se på fru Mette Madsens forargelse over, at der måske kunne tænkes at komme et eller andet, der kunne anvendes på en eller anden måde ude i den store verden og falde i hænderne på terrorister, og hvor det danske justitsministerium ikke sidder og kontrollerer, hvorvidt en mand i Frankrig, der har købt noget, eventuelt har videresolgt det til Angola eller til nogle andre. Hvordan i alverden kan fru Mette Madsen tro, at danske myndigheder kan sidde her og kontrollere, hvordan varerne bliver videresolgt i andet, tredje, femte eller ottende salgslø?

Jeg kan trøste fru Mette Madsens samvittighed med, at for det første er det usandsynligt, at den slags videresalg vil finde sted, og for det andet er situationen den, at verden er oversvømmet med våben af masser af arter. Den smule, som vi på dette lille område, med de 43.000 km² og de 5 mill. mennesker, kan forøge eventuelle ødelæggelsesvåben med, sammenlignet med hvad der produceres af de andre ca. 4 mia mennesker rundt omkring i verden, det er så bagatelagtigt og så ligegyldigt, at det ingen saglighed har overhovedet at begynde at fremdrage emner af denne art her. Her er der tale om at frigøre dansk industri og ikke om noget som helst andet, og det stemmer hele fremskridtspartiet for.

Derimod er der jo direkte tale om at bidrage til folkemord, når venstre glad og fro stemmer for direkte hjælp til afrikanske oprørsbevægelser og lignende ting. Det er direkte at blande sig i krigeriske handlinger andre steder med danske skatteyderes midler, og det skal man lade være med.

Men her drejer det sig ikke om skatteydernes midler, her drejer det sig om erhvervslivets midler, og her er det altså, at vi vil opheve denne barnepigejatteregel fra

[Glistrup]

1930rnes særlige forhold. Det skal dansk erhvervsliv ikke mere være omgærdet af, hvis fremskridtspartiet får sin vilje. Men det stemmer Danmarks liberale parti altså imod.

Kjelgaard (KF):

Jeg gav ved lovforslagets første behandling udtryk for mistanke om, at fremskridtspartiet ikke har gjort sig helt klart, hvilke uoverskuelige konsekvenser en total ophævelse af våbenlovens § 6 kunne få, og jeg er ikke blevet mindre mistænksom indtil nu.

Hvis man bruger sin fantasi bare en lille smule, så vil man indse, at der er næsten ingen grænser for de muligheder, man her ved giver også negative kræfter. Bliver det uden videre tilladt at udføre krigsmateriel, så må en naturlig følge være, at det også uden videre bliver tilladt at tilvirke krigsmateriel i samme omfang, og i konsekvens heraf må også § 1 i loven ophæves. Og hvad er der så tilbage? Det fremgår af fremskridtspartiets bemærkninger til lovforslaget:

»En ophævelse af § 6 har som rimelig konsekvens, at der enten ændres i § 1, eller at administrativ praksis i relation til § 1 liberaliseres, således at også de i § 1, stk. 1, nævnte våben m. v. frit kan tilvirkes, når det åbenbart sker til eksportformål.«

Dette forhold har man overhovedet ikke taget hensyn til, heller ikke under udvalgsbehandlingen. Lovforslaget er mangelfuldt. Forslaget til ændring af § 1, stk. 1, er ikke med.

Jeg skal bare gentage, at lovforslaget tager i sin titel, og pudsigt nok kun i titlen, særlig sigte på elektronikindustrien. Vi erkender blankt i det konservative folkeparti, at der kan være visse problemer inden for elektronikindustri, skibsværfter og forskellig anden industri, men disse problemer løses ikke, ikke positivt i hvert fald, ved en total ophævelse af § 6, og slet ikke når man ikke samtidig ændrer § 1. Men ændringer, der tager sigte på en bedring af disse virksomheders forhold, uden at kontrollen og ansvaret bliver frataget regeringen, vil vi gerne medvirke til gennemførelse af ved en anden lejlighed.

(Kort bemærkning).

Mette Madsen (V):

Efter hr. Uwe Jensen (Ribe a.)s indlæg den 6. marts, som jeg før citerede her fra ta-

lerstolen, udtrykte jeg min glæde over, at ikke alle i fremskridtspartiets gruppe gik ind for hr. Glistrups forslag om frit salg af våben til hele verden. Desværre havde jeg glædet mig for tidligt, og jeg kan konstatere, at hr. Glistrup netop for et øjeblik siden fra talerstolen har bekræftet, at hele fremskridtspartiets gruppe i dag vil rejse sig og stemme for våbensalg bl. a. til Angola og til terrorister.

Bjørn Poulsen (SF):

Jeg synes, at vi her oplever topmålet af hyklery, for at sige det meget pænt. Vi oplever her et forslag, som er fremsat for at redde en stor del af Danmarks industri, og vi har nu hørt, at også de danske værfter skal reddes på denne måde.

Det er jo ikke bare et spørgsmål om de ting, som hr. Glistrup fremhævede, det er jo ikke bare et spørgsmål om, at man skal sælge nogle gummistøvler. Nej, dette er et spørgsmål om salg af ganske almindeligt krigsmateriel. Det er et spørgsmål om at redde dansk økonomi og dansk beskæftigelse ved at give lov til at sælge og eksportere alle de våben, man overhovedet kan fabrikere.

Jeg synes, det er meget betegnende, at når den slags forslag fremkommer, så er de mennesker, der kommer med forslag, altid de mennesker, der med ét hundrede procent sikkerhed ved, at det ikke er dem, der står dér, hvor bomben rammer. Det er heller ikke dem, der står dér, hvor napalmbomben falder. Det er heller ikke dem, der står som skydeskive dér, hvor projektilet rammer.

Jeg synes ærlig talt, at skal dansk industri reddes ved hjælp af våbeneksport til andre, så de kan få lov til at slå hinanden ihjel, så er den danske humanisme i hvert fald kommet så langt ned, at vi ikke kan være den bekendt.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Fru Mette Madsen blev ved med at hænge sig i den meget, meget lille ting ved forslaget, at der kan sælges våben til Angola. Angola får nok de våben, Angola skal have, uden at man absolut skal gå til danske industrivirksomheder; så det er noget teoretisk noget. Og under alle omstændigheder får Angola da langt flere våben ved skatteydermidler, ved de bevillinger, som fru Mette Madsen stem-

[Glistrup]

mer for at den danske stat simpelt hen sender ned til Angola.

Så har hr. Kjelgaard det, at han vil bruge sin fantasi, og så kan man finde nogle gevaldige, uoverskuelige konsekvenser.

Det ene var, at vi gav los for negative kræfter. Hvad er der af negative kræfter i, at dansk industri får lov til at virke? Der er ikke nogen som helst negative kræfter. Og nu uddybde hr. Bjørn Poulsen det med, at det er napalmbomber, og hvad ved jeg, man taler om. Jeg tror nok, at de, der vil købe napalmbomber, vil placere deres ordre andre steder i verden end lige præcis i lille Danmark.

Det andet led i hr. Kjelgaards fantasi, som han lod spille, var, at så måtte man jo også ændre i § 1. Ja men det er jo ikke det, vi skal stemme om. Vi skal kun stemme om eksportreglen. Det er det, vi stemmer om i dag, og selv om hr. Kjelgaard stemmer for, at man uden videre får lov til at eksportere, så står han fuldstændig frit med hensyn til, om man ved en senere lejlighed eventuelt skulle ændre i § 1.

Dette drejer sig kun om, hvorvidt man er så glad for statsformynderi, at dansk eksportindustri skal lægges i stram sele, og det er det, hr. Kjelgaard vil stemme for. Det eneste, dette går ud på, er: skal danske eksportvirksomheder ind under justitsministeriets overformynderi, eller skal de dirigeres af deres egne folk inden for eksportvirksomhederne? Det er det og det alene og ikke nogen af de andre problemer, som hr. Kjelgaard talte om, afstemningen i dag går på.

(Kort bemærkning).

Kjelgaard (KF):

Hr. Glistrups sidste påstand er langtfra rigtig. Det, vi stemmer om i dag, er, om regeringen skal opgive kontrollen eller regeringen ikke skal opgive kontrollen med våbenproduktion og våbensalg, og vi ønsker stadig væk ikke at medvirke.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget

forkastedes, idet 21 stemte for, 120 imod; 5 stemte hverken for eller imod.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Tredje behandling af:

Forslag til lov om ændring af færdselsloven. (Knallerters vægt- og gearbegrænsning) [af Voigt (FP), Annelise Gotfredsen (KF), Mimi Jakobsen (CD), Jens Peter Jensen (V), Lindinger (EP), Inger Stilling Pedersen (KrF) og Niels Helveg Petersen (RV)].

(Lovforslag nr. L 103. Fremsat 12/12 78. Første behandling 1/2 79. Betænkning 29/3 79. Anden behandling 3/4 79).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Voigt (FP):

Det er en sag, der har været arbejdet med her i folketinget igennem snart 4 år.

Den afstemning, der skal foregå i dag, vil sandsynligvis medføre, at forslaget bliver nedstemt, i hvert fald hvis man skal lægge betænkningen til grund for den afstemning, der skal foregå. Det er naturligvis efter forslagsstillernes opfattelse sørgeligt, fordi forslaget vil betyde en større færdselssikkerhed for en svag trafikantgruppe, nemlig knallertkørerne. Det kom særlig til udtryk, da den nuværende justitsminister, fru Nathalie Lind, den 22. april 1977 ifølge folketingets forhandlinger 1976-77, 2. samling, sp. 2606, sagde, at yderligere vægt også kan betyde yderligere sikkerhed igennem større og bedre maskiner. Det var bare én af de gode, saglige ting, fru Nathalie Lind sagde under denne debat.

Jeg har siddet sammen med justitsministeren og skatte- og afgiftsministeren som menige medlemmer i retsudvalget. De har været hundrede procent enige med forslagsstillerne i dette forslag. Ja, justitsministeren har endda været så enig, at hun over for retsudvalget har bebudet, at hun ville fremsætte et forslag med nøjagtig den samme ordlyd som det, vi nu skal stemme om, hvis der var flertal i retsudvalget for det.

Jeg synes nok, at det er en bagvendt måde at behandle en ting på. Det ville da være bedre at sige, hvad der er det sagligt rigtige, og justitsministeren mente, at forslaget var det sagligt rigtige. Jeg kan ikke forstå, at